

Sygn. akt III PK 92/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa G. Ł.
przeciwko Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w H.
o ustalenie wysokości wynagrodzenia zasadniczego powódki i odszkodowanie z
tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 24 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Z.
z dnia 11 marca 2015 r., sygn. akt IV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Z. oddalił apelację G. Ł. od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 19 listopada 2014 r., którym oddalono jej powództwo przeciwko Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w H. o ustalenie wysokości wynagrodzenia zasadniczego, zasądzenie różnicy pomiędzy wynagrodzeniem należnym a wypłaconym oraz odszkodowanie z tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: 1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 18^{3b} § 1 pkt 2 k.p., przez jego błędną wykładnię i uznanie, że na kanwie przedmiotowej sprawy nie nastąpiło naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu; 2) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść

rozstrzygnięcia, a mianowicie: art. 233 § 1 k.p.c., przez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie w całości apelacji powódki i zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania „Sądowi pierwszej instancji”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - jej oczywistą zasadnością z powołaniem się na zarzuty zawarte w podstawach skargi oraz ich uzasadnieniu; po drugie - potrzebą wykładni budzącego wątpliwości art. 18^{3b} § 1 pkt 2 k.p. i wyjaśnienia, czy zasada równego traktowania w zatrudnieniu może doznać ograniczenia ze względu na złą sytuację ekonomiczną pracodawcy oraz po trzecie - koniecznością rozpatrzenia naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. w sytuacji nierozpoznania apelacyjnych zarzutów sprzeczności ustaleń ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie

spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Inaczej mówiąc, przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., III UK 125/13, LEX 1648642).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych.

Po pierwsze, odwołując się do potrzeby wykładni art. 18^{3b} § 1 pkt 2 k.p., skarżąca poprzestaje na sformułowaniu swojej wątpliwości bez przeprowadzenia jakiegokolwiek wywodu jurydycznego dla wykazania, że wątpliwość ta faktycznie istnieje i wymaga zaangażowania Sądu Najwyższego. Nie wiadomo nawet, czy - w ocenie skarżącej - przepis ten dotychczas nie doczekał się wykładni, czy też jego interpretacja wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, a jeśli tak, to jakim. Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że formułowana przez skarżącą wątpliwość stanowiła już przedmiot wypowiedzi Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, iż w danych okolicznościach sytuacja ekonomiczna pracodawcy może stanowić uzasadnioną przyczynę zróżnicowania uprawnień pracowników (por. wyroki z dnia 7 kwietnia 2011 r., I PK 238/10, OSNP 2012 nr 17-18, poz. 214 oraz z dnia 10 maja 2012 r., II PK 227/11, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 107).

Po drugie, wskazując na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca odwołuje się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, co nie spełnia wymagania wykazania istnienia tej przesłanki. Sąd Najwyższy na etapie przedsądu

nie jest uprawniony ani zobowiązany do poszukiwania takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącą prawidłowego wniosku w tym zakresie. Ponadto, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie występuje potrzeba wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne wątpliwości, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Po trzecie, wskazywana przez skarżącą „konieczność rozpatrzenia (...) naruszenia (...) art. 233 § 1 w zw. z art. 382 k.p.c.” nie stanowi okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Gdyby nawet uznać, że skarżąca odwołuje się w ten sposób do przesłanki oczywistej zasadności skargi, to wystarczy zauważyć, że zarzut obrazy art. 382 k.p.c. nie został przez nią postawiony w podstawie naruszenia przepisów postępowania, zaś zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, do których art. 233 § 1 k.p.c. odnosi się wprost, nie mogą stanowić podstawy skargi (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.